

အရှေ့တိုင်းဥဏစာစဉ်

东方智慧丛书

တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ - ထန်းဝင်ဟေး၊ လျှူကျိချန်

主编：汤文辉 刘志强

သုတေသနအတိုင်ပင်ခံ - ကျန်းပေါင်ချွမ်

学术顾问：张葆全

တရုတ် - မြန်မာ

汉 緬 对 照

ရွှင်ကျိ၏ ဘာသာပြန်ရွေးချယ်ချက်များ

荀子选译

မူရင်းပြုစုသူ - (ကျန်.ဂိုခေတ်)ရွှန်ခွန်.

原著：（战国）荀况

ရွေးချယ်တရုတ်ဘာသာဖွင့်ဆိုသူ - ကိုးယရှည်

选释：郭玉贤

တရုတ်ဘာသာတည်းဖြတ်သူ - ကျန်းပေါင်ချွမ်

中文审读：张葆全

ဘာသာပြန် - ဟအ်ရချုံ

翻译：何亚琼

မြန်မာဘာသာတည်းဖြတ်သူ - ဒေါ်မြင့်မြင့်အေး

缅甸语审读：MYINT MYINT AYE

ပုံဆွဲသူ - ကွမ်ထင်ယွဲ့၊ ရင်ဟုန်၊ ရမ်ရမ်

绘图：关婷月 尹红 杨阳

GUANGXI NORMAL UNIVERSITY PRESS

广西师范大学出版社

အရှေ့တိုင်းဥဏစာစဉ်

东方智慧丛书

တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ - ထန်းဝင်ဟေး၊ လျှူကျိချန်

主编：汤文辉 刘志强

သုတေသနအတိုင်ပင်ခံ - ကျန်းပေါင်ချွမ်

学术顾问：张葆全

တရုတ် - မြန်မာ

汉 緬 对 照

ရွှင်ကျီ၏ ဘာသာပြန်ရွေးချယ်ချက်များ

荀子选译

မူရင်းပြုစုသူ - (ကျန်.ဂိုခေတ်)ရွှန်ခွန်.

原著：（战国）荀况

ရွေးချယ်တရုတ်ဘာသာဖွင့်ဆိုသူ - ကိုးယရှည်

选释：郭玉贤

တရုတ်ဘာသာတည်းဖြတ်သူ - ကျန်းပေါင်ချွမ်

中文审读：张葆全

ဘာသာပြန် - ဟအ်ရချုံ

翻译：何亚琼

မြန်မာဘာသာတည်းဖြတ်သူ - ဒေါ်မြင့်မြင့်အေး

缅甸语审读：MYINT MYINT AYE

ပုံဆွဲသူ - ကွမ်ထင်ယွဲ၊ ရင်ဟုန်၊ ရမ်ရမ်

绘图：关婷月 尹红 杨阳

• 桂林 ကွေ့လင်မြို့ •

GUANGXI NORMAL UNIVERSITY PRESS

广西师范大学出版社

© 2018 by Guangxi Normal University Press.

All rights reserved.

图书在版编目 (CIP) 数据

荀子选译: 汉缅对照 / 郭玉贤选释; 何亚琼译; 关婷月, 尹红, 杨阳绘. — 桂林: 广西师范大学出版社, 2018. 10
(东方智慧丛书 / 汤文辉等主编)

ISBN 978-7-5495-9565-5

I. ①荀… II. ①郭… ②何… ③关… ④尹… ⑤杨…
III. ①儒家②《荀子》—译文—汉语、缅语 IV. ①B222.64

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2017) 第 176058 号

广西师范大学出版社出版发行

(广西桂林市五里店路 9 号 邮政编码: 541004)
网址: <http://www.bbtpress.com>

出版人: 张艺兵

全国新华书店经销

广西广大印务有限责任公司印刷

(桂林市临桂区秧塘工业园西城大道北侧广西师范大学出版社集团
有限公司创意产业园内 邮政编码: 541100)

开本: 880 mm × 1 240 mm 1/32

印张: 6.25 字数: 120 千字 图: 34 幅

2018 年 10 月第 1 版 2018 年 10 月第 1 次印刷

定价: 58.00 元

如发现印装质量问题, 影响阅读, 请与出版社发行部门联系调换。

东方智慧丛书

အရှေ့တိုင်းဉာဏစာစဉ်

学术顾问：张葆全
主 编：汤文辉 刘志强

သုတေသနအတိုင်ပင်ခံ - ကျန်းပေါင်ချွမ်
တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ - ထန်းဝင်ဟွေး၊ လျူကျိချန်

编辑委员会：

主 任：虞劲松 郭玉贤
委 员：才学娟 王 专
 王 燕 杨远义
 陈丕武 施 萍
 梁嗣辰 梁鑫磊

အယ်ဒီတာကော်မတီ

ကော်မတီမှူး - ယူကျင့်စုံ၊ ကိုးယုရှည်
ကော်မတီဝင် - ချိုင်ရွှေကျွဲ၊ ဝမ်ကျွမ်း
ဝမ်ယဲ့၊ ယန်ယွမ်ယိ
ချိန်ဖီးဂူ၊ စီးဖျင်
လျန်ရှိချိန်၊ လျန်ရှင်းလေ

翻译委员会：

主 任：黎巧萍 刘志强
 覃秀红
委 员：王海玲 吴思远
 沈 菲 张 蔚
 欧江玲 徐明月
 谈 笑 陶 红
 黄兴球 覃海伦
 韩艳妍

ဘာသာပြန်ကော်မတီ

ကော်မတီမှူး - လီချောင်ဖျင်၊ လျူကျိချန်
ချင်ရှုတ်ဟုန်
ကော်မတီဝင် - ဝမ်ဟိုင်လင်၊ ဂူစီးယွမ်
ရှိန်ဖေး၊ ကျန်းဝေ
အုန်းကျန်းလင်၊ ရှူမင်ယွဲ့
ထန်ရှောက်၊ ထောင်ဟုန်
ဟွမ်ရှင်းချူ၊ ချင်ဟိုင်လွင်
ဟန်ယဲ့ယယ်

美术委员会：

主 任：柒万里 尹 红
委 员：卫阳虹 王雪峰
 吕 鹏 刘 荣
 关瑞琳 郑振铭
 俞 崧 陶朝来
 黄建福 蓝学会
 戴孟云

ပန်းချီအနုပညာကော်မတီ

ကော်မတီမှူး - ချီးဝမ်လီ၊ ရင်ဟုန်
ကော်မတီဝင် - ဝေယန်ဟုန်၊ ဝမ်ရွှေဖိန်း
လွီဖိန်၊ လျူဇန်
ကွမ်းရိလင်၊ ကျိန်ကျိန်မင်
ယူစုံ၊ ထောင်ကျောင်းလိုင်
ဟွမ်ကျက်ဖူ၊ လန်ရွှေဟွေ
တိုက်မိန်ယွင်

❧ 总 序 ❧

文化交流对人类社会的存在与发展至关重要。季羨林先生曾指出，文化交流是推动人类社会前进的主要动力之一，文化一旦产生，就必然交流，这种交流是任何力量也阻挡不住的。由于文化交流，各民族的文化才能互相补充，共同发展，才能形成今天世界上万紫千红的文化繁荣现象。^[1]

中国与东盟国家的文化交流亦然，并且具有得天独厚的优势。首先，中国与东盟许多国家地理相接，山水相连，不少民族之间普遍存在着跨居、通婚现象，这为文化交流奠定了良好的地理与人文基础。其次，古代中国与世界其他国家建立起的“海上丝绸之路”为中国与东盟国家的经济、文化交流创造了有利的交通条件。

中国与东盟诸多使用不同语言文字的民族进行思想与文化对话，

[1]季羨林：《文化的冲突与融合·序》，载张岱年、汤一介等《文化的冲突与融合》，北京大学出版社，1997年，第2页。

自然离不开翻译。翻译活动一般又分为口译和笔译两类。有史记载的中国与东盟之间的口译活动可以追溯至西周时期，但笔译活动则出现在明代，至今已逾五百年的历史。

在过去五百年的历史长河中，东盟国家大量地译介了中国的文化作品，其中不少已经融入到本国的文化中去。中国译介东盟国家的作品也不在少数。以文字为载体的相互译介活动，更利于文化的传承与发展，把中国与东盟国家的文化交流推上了更高的层次。

2013年9月，国务院总理李克强在广西南宁举行的第十届中国—东盟博览会开幕式上发表主旨演讲时指出，中国与东盟携手开创了合作的“黄金十年”。他呼吁中国与东盟百尺竿头更进一步，创造新的“钻石十年”。2013年10月，习近平总书记在周边外交工作座谈会上强调要对外介绍好我国的内外方针政策，讲好中国故事，传播好中国声音，把中国梦同周边各国人民过上美好生活的愿望、同地区发展前景对接起来，让命运共同体意识在周边国家落地生根。于是，把中华文化的经典译介至东盟国家，不仅具有重要的历史意义，同时还蕴含着浓厚的时代气息。

所谓交流，自然包括“迎来送往”，《礼记》有言：“往而不来，非礼也；来而不往，亦非礼也。”中国与东盟国家一样，既翻译和引进外国的优秀文化，同时也把本国文化的精髓部分推介出去。作为中国最具人文思想的出版社之一——广西师范大学出版社构想了《东方智慧丛书》，并付诸实践，不仅是中国翻译学界、人文学界的大事，更是中国与东盟进行良好沟通、增进相互了解的必然选择。广东外语外贸大学和广西民族大学作为翻译工作的主要承担方，都是国家外语非通用语种本科人才培养基地，拥有东盟语言文字的翻译优势。三个单位的合作将能够擦出更多的火花，向东盟国家更好地传播中华文化。

联合国教科文组织的官员认为，“文化交流是新的全球化现象”。^[1]
我们希望顺应这一历史潮流与时代趋势，做一点力所能及的事。
是为序。

刘志强

2015年1月25日

[1]《联合国教科文组织文化政策与跨文化对话司司长卡特瑞娜·斯泰诺的致辞》，载《世界文化的东亚视角》，北京大学出版社，2004年，第3页。

❧ နိဒါန်း ❧

ယဉ်ကျေးမှုဖလှယ်ရေးသည် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ တည်ရှိမှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အင်မတန်အရေးကြီးပါသည်။ ဆရာကြီး ဂျီရှမ့်လင်သည် ဤသို့ထောက်ပြခဲ့၏။ ယဉ်ကျေးမှုဖလှယ်ရေးသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ရှေ့သို့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် အဓိက တွန်းအားထဲမှ တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ယဉ်ကျေးမှုတစ်ရပ် ဖြစ်ပေါ်ပေါက်ဖွားလာ သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် အခြားယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဖလှယ်မှုရှိလာပါမည်။ ဤသို့ဖလှယ်မှုကို မည်သည့်အင်အားမျှလည်း မတားဆီးနိုင်ပေ။ ယဉ်ကျေးမှုဖလှယ်ရေးကြောင့် ကမ္ဘာပေါ် ရှိ လူမှုအသီးသီးတို့၏ယဉ်ကျေးမှုသည် အပြန်အလှန်ဖြည့်စွက်၍ အတူတကွဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်လာမှ ယနေ့ဝေဝေဆာဆာဖူးပွင့် ထွန်းကားနေသော ကမ္ဘာ့ယဉ်ကျေးမှုဖြစ် ပေါ်လာနိုင်၏။ [1]

တရုတ်နှင့် အာဆီယံနိုင်ငံများကြားက ယဉ်ကျေးမှုဖလှယ်ရေးသည်လည်း ဤ ကဲ့သို့ပင်ဖြစ်ကာ ယဉ်ကျေးမှုဖလှယ်ရန် အခြေအနေကောင်းလည်းရှိ၏။ ပထမက တရုတ်နှင့်

[1] ဂျီရှမ့်လင်။ ယဉ်ကျေးမှု၏ပဋိပက္ခနှင့် ရောနှောပေါင်းစပ်မှု - နိဒါန်း၊ ကျန်းတိုက်ဉာဏ်၊ ထမ်းယီးကျက်စသည်တို့ ရေးသားပြုစုသော ယဉ်ကျေးမှု၏ပဋိပက္ခနှင့် ရောနှောပေါင်းစပ်မှု၊ ပီကင်းတက္ကသိုလ်ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၉၇ ခုနှစ်၊ စာမျက်နှာ-၂။

အာဆီယံနိုင်ငံအများစုသည် တောတောင်ရေမြေချင်းဆက်စပ်၍ အချို့တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုကြားတွင် နယ်စပ်ဒေသဖြတ်ကျော်၍ နေထိုင်ခြင်း၊ လက်ထပ်မင်္ဂလာပွဲပြုလုပ်ခြင်း များစွာရှိသဖြင့် ယဉ်ကျေးမှု ဖလှယ်ရေးအတွက် ကောင်းမွန်သော ပထဝီနှင့် လူမှုဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာအခြေခံအုတ်မြစ်ကောင်း ချထားသည်။ ထို့ပြင် ရှေးခေတ်က တရုတ်နှင့် အခြားနိုင်ငံများ အတူတကွ လမ်းဖောက်ထားသော ပင်လယ်ပြင်ပိုးလမ်းမကြီးသည် တရုတ်နှင့်အာဆီယံနိုင်ငံများကြားက ကုန်သွယ်စီးပွား၊ ယဉ်ကျေးမှုဖလှယ်ရေးအတွက် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအခြေအနေကောင်းကို ဖန်တီး ထားပါသည်။

တရုတ်နှင့် အာဆီယံနိုင်ငံများအကြား အတွေးအခေါ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှုဖလှယ်ရာမှာ ဘာသာပြန်ခြင်းသည် မရှိမဖြစ် လိုအပ်သည်။ ဘာသာပြန်ခြင်းတွင် ယေဘုယျ အားဖြင့် စကားပြန်ခြင်းနှင့် ဘာသာပြန်ခြင်းဟု နှစ်မျိုးခွဲခြားထားသည်။ သမိုင်း မှတ်တမ်းတင်မှုရှိသော တရုတ်နှင့် အာဆီယံနိုင်ငံများကြားက စကားပြန်ခြင်းသည် စီးကျိုး မင်းဆက်ခေတ်ကတည်းကစပြီး တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ ဘာသာပြန်ခြင်းသည် မင်မင်းဆက် ခေတ်က ဖြစ်ပေါ်လာ၍ ယနေ့အထိ သမိုင်းနှစ် ၅၀၀ ကျော်ရှိပြီ။

ပြီးခဲ့သောနှစ် ၅၀၀ ကျော်သမိုင်းရေစီးကြောင်းတွင် အာဆီယံနိုင်ငံများသည် တရုတ်နိုင်ငံ၏ ယဉ်ကျေးမှုအရေးအသားများကို များစွာဘာသာပြန်ခဲ့၏။ ၎င်းတို့ အနက် အချို့ယဉ်ကျေးမှုသည် သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံများ၏ ယဉ်ကျေးမှုထဲတွင် ပါဝင်သွားပြီ ဖြစ်၏။ တရုတ်နိုင်ငံက အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ အရေးအသားများကိုလည်း များစွာ ဘာသာပြန်ခဲ့သည်။ စာအရေးအသားဖြင့် အပြန်အလှန်ဘာသာပြန်ခြင်းသည် ယဉ်ကျေးမှု ၏ ဆက်ခံမှုနှင့် တိုးတက်မှုအတွက် အကျိုးပိုရှိသည်။ တရုတ်နှင့် အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ ယဉ်ကျေးမှုဖလှယ်ရေးကို ပိုမိုမြင့်သော အခန်းကဏ္ဍသို့ မြှင့်တင်သွားနိုင်သည်။

၂၀၁၃ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် တရုတ်နိုင်ငံတော်ကောင်စီ ဝန်ကြီးချုပ်လီခေချန်း သည် ကွမ်ရှီးကျွန်းလူမျိုးကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ နန်နင်းမြို့၌ ကျင်းပခဲ့သော ၁၀ ကြိမ်မြောက်တရုတ်- အာဆီယံ ကုန်စည်ပြပွဲ၏ ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားတွင် မိန့်ခွန်းပြောကြားရာ တွင် တရုတ်နှင့်အာဆီယံသည် အတူတူလက်တွဲ၍ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ “ရွှေဆယ်စုနှစ်” ဖန်တီးနိုင်ခဲ့ကြောင်း ထောက်ပြခဲ့သည်။ တရုတ်နှင့် အာဆီယံနိုင်ငံများသည် ဆတက်ထမ်းပိုး ကြိုးစား၍ “စိန်ဆယ်စုနှစ်” ဆီသို့လျှောက်လှမ်းနိုင်ရန် တိုက်တွန်းခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်

此为试读, 需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com

အောက်တိုဘာလတွင် အတွင်းရေးမှူးချုပ် ရှိကျင့်ဖျင်သည် တရုတ်နှင့် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများအကြား သံတမန်ဆက်ဆံရေးလုပ်ငန်းဆွေးနွေးပွဲတွင် တရုတ်နိုင်ငံ၏ ပြည်တွင်းပြည်ပဆိုင်ရာ ပေါ်လစီ၊ မူဝါဒများ၊ တရုတ်အကြောင်းနှင့် တရုတ်ပြည်သူလူထုအသံကို ပြည်ပသို့ ကောင်းမွန်စွာမိတ်ဆက်ရကြောင်း၊ တရုတ်အိမ်မက်နှင့် အိမ်နီးနားချင်းနိုင်ငံများမှ ပြည်သူလူထုတို့၏ ကောင်းမွန်သောဘဝကို ဖန်တီးလိုသော ဆန္ဒ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အလားအလာတို့နှင့် ချိတ်ဆက်ထားရကြောင်း၊ ကံကြမ္မာအကျိုးတူအဖွဲ့အသိအမြင်ကို အိမ်နီးနားချင်းနိုင်ငံများမှပြည်သူလူထုများ လက်ခံအောင် ကြိုးစားရကြောင်း အလေးထား ပြောကြားခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် တရုတ်ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ဂန္ထဝင်မြောက်သော စာကောင်းပေကောင်းများကို ဘာသာပြန်၍ အာဆီယံနိုင်ငံများသို့ မိတ်ဆက်သွားခြင်းသည် သမိုင်းဝင် အကျိုးကျေးဇူးများရှိသည့်အပြင် ခေတ်နှင့်လျော်ညီသော အနက်အဓိပ္ပာယ်လည်းရှိသည်။

ဖလှယ်ခြင်းဟူသည် အပြန်အလှန်လဲလှယ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ လောကဝတ်ထုံးနည်းကျမ်း၌ အပေးပင်ရှိကာ အယူမရှိလျှင် လောကဝတ်နှင့် မကိုက်ညီပေ၊ အယူပင်ရှိကာ အပေးမရှိလျှင်လည်း လောကဝတ်နှင့် မကိုက်ညီပေ၊ ချစ်ကြည်ရေးသည် နှစ်ဦးနှစ်ဘက်စလုံးပါဝင်မှ တည်တံ့ခိုင်မြဲနိုင်မည်ဟု အဆိုရှိ၏။ တရုတ်နိုင်ငံသည် အာဆီယံနိုင်ငံများကဲ့သို့ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံခြားမှ ထူးချွန်ထက်မြက်သောယဉ်ကျေးမှုကို ဘာသာပြန်၍ ပြည်တွင်းသို့ မိတ်ဆက်လာ၍ မိမိနိုင်ငံမှ ယဉ်ကျေးမှုအနှစ်သာရများလည်း ပြည်ပသို့ မိတ်ဆက်ပေးသွား၏။ တရုတ်နိုင်ငံ၌ ယဉ်ကျေးမှုအတွေးအခေါ်အရှိဆုံး ပုံနှိပ်တိုက်တစ်ခုအနေနှင့် ကွမ်ရှီးပညာရေးတက္ကသိုလ် ပုံနှိပ်တိုက်သည် အရှေ့တိုင်းဉာဏ်စာစဉ်ကို ထုတ်ဝေရန် စေ့စပ်စွာ ကြံဆကာ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ဤသည်တို့မှာ တရုတ်ဘာသာပြန်လောက၊ ယဉ်ကျေးမှုလောက၏ လုပ်ငန်းကြီးတစ်ခု ဖြစ်သည့်အပြင် တရုတ်နှင့် အာဆီယံနိုင်ငံများ ကောင်းမွန်စွာဖလှယ်ရန်၊ အပြန်အလှန်နားလည်မှု တိုးမြှင့်ရန် အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းလည်း ဖြစ်၏။ ကွမ်တုန်းနိုင်ငံခြားဘာသာနှင့်ပြည်ပကုန်သွယ်ရေးတက္ကသိုလ်နှင့် ကွမ်ရှီးတိုင်းရင်းသားလူမှုစုတက္ကသိုလ်သည် ဘာသာပြန်တာဝန်ကို အဓိကထမ်းဆောင်သူများ ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် နိုင်ငံတော်အသုံးနည်းသော နိုင်ငံခြားဘာသာစကားပင်ရင်းဘာသာရပ်လူရည်ချွန်ပြုစုပျိုးထောင်ရေးစခန်းဖြစ်၍ အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ဘာသာစကားနှင့်ပတ်သက်၍ ဘာသာပြန်လုပ်ရန် အားသာချက်ရှိသည်။ သက်ဆိုင်ရာဌာနသုံးခု၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုသည် အကျိုး

ရလဒ်များစွာရရှိနိုင်မှာဖြစ်၍ အာဆီယံနိုင်ငံများသို့ တရုတ်ယဉ်ကျေးမှုကို ကောင်းမွန်စွာ ပြန့်ပွားစေနိုင်ပါသည်။

ကုလသမဂ္ဂပညာရေး၊ သိပ္ပံ၊ ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့(UNESCO) မှ အရာရှိက ယဉ်ကျေးမှု ဖလှယ်ရေးသည် ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းဆိုင်ရာဖြစ်ရပ်သစ်တစ်ခု ဖြစ်သည်ဟု ယူဆ ပါသည်။^[1] ကျွန်တော်တို့သည် ဤသမိုင်းရေးစီကြောင်းနှင့် ခေတ်ပြောင်းလဲခြင်းအခြေအနေ အရ တတ်နိုင်သမျှ ကြိုးစားမည်။

ဤစာကလေးကို နိဒါန်းအဖြစ် ဦးစွာရေးထားပါ၏။

လျူကျိုချန်

၂၀၁၅ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၅ ရက်

[1] ကမ္ဘာ့ယဉ်ကျေးမှု၏အရှေ့အာရှထောင့်စာအုပ်မှ ကုလသမဂ္ဂပညာရေး၊သိပ္ပံ၊ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့ ယဉ်ကျေးမှုပေါ်လစီနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကူးလူးဖလှယ်ခြင်းဦးစီးဌာနညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ကတ်ရီန ထေစနို ၏မိန့်ခွန်း၊ ပီကင်းတက္ကသိုလ်ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၂၀၀၄ ခုနှစ်၊ စာမျက်နှာ-၃။

荀子选译

ရွှင်ကျီ၏ ဘာသာပြန်ရွေးချယ်ချက်များ

前言

《荀子》是战国末年著名唯物主义思想家、文学家荀子的著作，是儒家学派的重要典籍，是研究荀子思想和先秦各派学说的重要材料。

荀子（约公元前 313—公元前 238 年），名况，字卿，又称孙卿，战国末期赵国（今山西东部、河北南部一带）人。荀子是继孔子、孟子之后的又一位儒家学派的重要代表。荀子三次担任齐国临淄（今山东淄博）稷下学宫的祭酒（首席学官），很有名望，他在稷下这一文化学术中心积累了丰富的思想营养，为他后来综合诸家之说，确立自己的思想体系，打下了扎实的基础。著名的法家代表人物李斯、韩非都曾受业为弟子。

《荀子》一书，刘向校定为三十二篇，称《荀卿新书》，《汉书·艺文志》称《孙卿子》，唐代杨倞开始为其作注，分为二十卷，改题为《荀子》。本书所选文本以清代王先谦注本初刻本为底本（《诸子集成》，中华书局 1954 年版），并校以其他善本旧刻及古注。

《荀子》内容涵盖哲学、伦理、政治、文学、语言学、教育，乃

至经济、军事等，是先秦一大思想宝库。荀子倡导性恶论，认为“人之性恶，其善者伪也”。所以尤为重视后天学习，《劝学》《修身》等篇，多阐述学习、修身。如“吾尝终日而思矣，不如须臾之所学也”（《劝学》），“见善，修然必以自存也；见不善，愀然必以自省也”（《修身》）。

荀子有明显的儒法合流倾向，在政治思想上主要表现为以礼容法，被称为外儒内法，儒表法里，该观点在《礼论》中有明显体现，即“人生而有欲，欲而不得，则不能无求”，可见，荀子将礼与法看成是同等重要的。

从哲学层面看，荀子是先秦朴素唯物主义思想的代表。荀子认为“天行有常，不为尧存，不为桀亡”，又主张“制天命而用之”，体现了荀子的天人相分的思想，即人要顺应自然规律，在顺应自然规律的前提下发展生产。如《解蔽篇》在谈及认识论方面的问题时说“凡以知，人之性也；可以知，物之理也”，人有认识客观事物的能力，而客观事物本身又是可以被认识的。

荀子所处的战国时代社会动荡不安，荀子又专门论及军事。其军事思想的核心主张是“仁义”，主张“禁暴除害”“以德兼人”，反对“争夺”，不依仗“权谋”“势诈”。今天看来，荀子的军事思想仍然是积极进步的，值得称道。

体现荀子集大成者思想的篇章还有：《非十二子》篇以言简意赅的语言评论诸家思想；《正名》篇以明晰的逻辑思维方式阐述正名学说与语言理论，发前人之所未发；而用民歌形式所写的韵文《成相》篇成为后世弹词的起点，《赋》篇与屈原、宋玉的赋一道被称为汉代辞赋的源头，成为后世赋体的典范。这些都是研究先秦学术思想、语言文学所应当关注的。

总之，荀子的学说，源自孔子而又对孔子思想有所发展，成为儒

家思想的重要支流，虽然其精髓是以礼容法，但其思想之广博宏深，内涵之丰富，均为各家思想之大成。荀子善于论辩，谈及问题往往长于推理，善用比喻，表达深刻，说理中肯，值得我们慢慢品味。

本书精选《荀子》最具代表性的100句，博采前人之善说，精心释义，并配绘精美插图，为了解先秦诸家思想文化提供一个优质读本。